

M/S Hans Hedtoft

// 1950'ikkunni Kongelige Grønlandske Handelip sanatippaa umiarsuaq nutaaliaq Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni usinik ilaasunillu assartuisussaq. Umiarsuaq, Hans Hedtoftimik atserneqartoq, ukioq kaajallallugu ingerlaatinneqartussatut eqqarsaataavoq – anorersuarluarpat ukiukkullu sikoqaraluarpat apeqqutaatinnagit. Taamaakkaluartorli umiarsuup perngaammik angalanermini 1959-imi Kalaallit Nunaannit Danmarkimut uternermini anorersuartorsuugaa iluliamut aporpoq kivillunilu. Ilaasut tamarmik ajunaarput, umiarsuullu sinnikuinik nassaartoqarani.

// I 1950' erne fik Kongelige Grønlandske Handel bygget et nyt, moderne skib til at sejle varer og passagerer mellem Grønland og Danmark. Skibet, med navnet Hans Hedtoft, skulle kunne sejle sikkert hele året - også i is og storm om vinteren. Men allerede på skibets første rejse på vej fra Grønland til Danmark 1959, ramte det et isfjeld i en storm og sank. Alle ombord på skibet omkom og skibsvraget blev aldrig fundet.

Kap York // Thule

// Ukiut 100-t missiliorlugit matuma siorna ilisimasassarsiortup Knud Rasmussenip siunnersuutigaa Danmarkimi niuerfimmik pilersitsissasoq Innaanganermi, Kalaallit Nunaata kitaata avannaarsuani. Tamannali piviusunngunngilaq, taarsiullugulu Knud Rasmussenip namminersuutigalugu 1910-mi asi-mioqarfimmi Uummannaami pisiniarfimmik ammaavoq, tamaanilu najugallit pilersulerlugit. Piniartut teriannissat puisillu amiinik tunisisarput, taarsiullugulu Danmarkimit pisiassanik tikisitsisar-lutik. Ajoqersuiartortitamissaaq kalaaliusumik tikittoqarpoq kristumiussutsimik ajoqersuisussamik. Ullutsinni tamaaniippoq amerikamiut sakkutooqarfiat, nunami Thulemik taagorneqalersumi.

// For ca. 100 år siden foreslog videnskabsmanden og opdageren Knud Rasmussen at Danmark skulle oprette en koloni, et handelssted, i Kap York i det nordligste Vestgrønland. Det skete ikke, men i stedet startede Knud Rasmussen i 1910 selv en butik hvor han solgte varer til de folk der boede ved bopladsen Uummannaq. De solgte ræve- og sælskind og fik varer fra Danmark som betaling. Der kom også en grønlandske missionær for at gøre de grønlændere der boede der kristne. I dag ligger der en amerikansk militærbase på stedet som kaldes Thule.

Ittoqqortoormiit // Scoresbysund

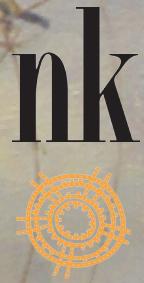
// Ukiut 80-it missiliorlugit matuma siorna Kalaallit Nunaata kangiata kikkunniit pigineqarnera pillugu Danmarki Norgelu isumaqtigiiinngissuteqarput. Taamanikkut tamaani kalaallinik najugaqartoqanngilaq, niuerfeqaranani nunaqarfefqaranilu. Nunamut piginnittussaaneq qulakkeerumallugu Danmarki aala-jangerpoq inuit najugaqarfissaannik pilersitsiniarluni Scoresbysundimik 1920-kkunni taagukkaminnek. Piniartut kitaaneersut neqeroorfigineqarput ilaqtatik ilagalagit allat Ammassalimmeersut (Tasiilaq) ilagalugit tamaanga nutseqqullugit. Taamaalilluni illoqarfik Ittoqqortoormiit tunngavilerneqarpoq.

// For ca. 80 år siden var Danmark og Norge uenige om den nordlige del af Grønlands østkyst var norsk eller dansk. Der boede ingen grønlændere der og derfor var der heller ikke nogen koloni eller by.

For at vinde retten til området, besluttede Danmark at flytte mennesker til det område de kaldte Scoresbysund i 1920'erne. Fangere fra Vestgrønland blev tilbuddt at flytte derop og man flyttede også mange familier fra Ammassalik (Tasiilaq) til stedet. Sådan blev den by til som i dag hedder Ittoqqortoormiit.

UMIARSUIT // SKIBENE

Ulluinnarni inuuneq // Hverdagsliv

// 1940'kkunni 50'ikkunnili inuuneq ullumerniit allaanerujussuuvoq. Nioqqutissat Kalaallit Nunaannukaassassat tamarmik umiarsuaq aqqutigalugu assartorneqartarpuit, sivikitsuinnaasanngilarlu. Ni-oqqutissat taamaallaat Danmarkimiit tikiuttarput, niuertarfiillu nunatsinniittut tamarmik tassaapput Kongelige Grønlandske Handelimit piginillit. Umiarsuaqaraangat inuit pingaartorsiotaqaat, tassama pisiassat, allakkat poortukkallu tikittarmata, immaqalu ilaquattat ikinngutillu maqaasisimasat. Illoqarfanni nunaqarfinnili amerlanerni talittarfik/umiarsualivik tassaavoq nunap sinneranut nunarsuar-mullu atassusiisoq. Inuttaasut ilarpassui tessani sulisarput, aalisakkerillutik imaluunniit nioqqutissanik usingiaallutik usilersuillutilluunniit.

// Hverdagen i 40'erne og 50'erne var meget anderledes end i dag. Alle varer der skulle til og fra Grønland skulle sejles med skib og det tog lang tid. Varerne kom kun fra Danmark og der var kun en slags butik i hele landet - Kongelige Grønlandske Handel. Det var en stor begivenhed når der kom skib,

for så kom der varer, post og måske også familie og venner som man havde savnet.

I de fleste grønlandske byer og bygder var havnen derfor forbindelsen til resten af landet og verden. Mange arbejdede der til daglig med fiskeri eller med at hente og bringe varer til skibene.